

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

IES VIRXE DO MAR
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Rúa Rosalía de Castro, 1 15200 Noia (A Coruña)
Tfno.: 881866831

E-mail: ies.virxedomar.noia@edu.xunta.gal
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesvirxedomar/>

PLAN DE ORIENTACIÓN

CURSO 2019-2020

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

IES VIRXE DO MAR
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Rúa Rosalía de Castro, 1 15200 Noia (A Coruña)
Tfno.: 881866831

E-mail: ies.virxedomar.noia@edu.xunta.gal
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesvirxedomar/>

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- A orientación como actividade educativa

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

2.1- Contextualización do centro

2.2.-O departamento de orientación

2.3.-Análise de necesidades

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA

4.- OBXECTIVOS DO PLAN

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E ACCIÓNS PRIORITARIAS

5.1- Apoio ao proceso de ensinanza-aprendizaxe

5.2- Apoio á orientación académico-profesional

5.3- Apoio ao plan de acción titorial

5.4- Temporalización-secuenciación actividades titoría

5.5- Actividades complementarias e extraescolares do Departamento

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN

7.- METODOLOXÍA

8.- SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN

9.- ANEXO-PLAN DE APOIO-PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

1.- INTRODUCCIÓN.

1.1.- A orientación como actividade educativa.

A Lei Orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (LOXSE) establecía que a actividade educativa se desenvolvese atendendo entre outros principios, ó **de atención psicopedagóxica e orientación educativa e profesional (Art.2)**. Isto supoñía integrar na actividade educativa máis tradicional dúas funcións; por un lado a atención especializada e individualizada- que non exclúe- das dificultades de aprendizaxe, o por outro, a orientación para o desenvolvemento persoal, académico e profesional como parte do proceso educativo. Así mesmo, **a titoría e a orientación formaban parte da función docente (Art.60)**, co cal todo profesor polo feito de serlo, ía estar implicado na acción titorial.

A Lei Orgánica 10/2002, de 23 de decembro, de Calidade da Educación (LOCE), no seu artigo 2 recollía explicitamente como dereitos básicos dos alumnos, o **dereito a unha formación integral que contribúe ao pleno desenvolvemento da personalidade e o dereito a recibir orientación educativa e profesional.**

A Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE), atendendo a anteriores referentes legais e novos postulados, establece un marco no que se van desenvolver todas as accións educativas, (incluída, por suposto, a orientadora), como recolle no seu Preámbulo entre os seus principios básicos, o logro da:

- Educación de calidade para todo o alumnado.
- Equidade na educación que garanta a igualdade de oportunidades.
- Esfuerzo compartido por todas as persoas que compoñen a comunidade educativa.

A Lei 13/2013 da Mellora da Calidade Educativa (LOMCE), modifica a lei anterior.

Os **ámbitos de actuación** da mencionada orientación educativa e profesional serán tres:

- O apoio ó proceso de ensino- aprendizaxe.
- A acción titorial.
- E a orientación académica e profesional.

Os axentes destinatarios de dita actuación serán: o alumnado, o profesorado, os pais / nais dos alumnos/as e, a comunidade educativa en xeral.

Todos estes argumentos implican que a orientación é un dereito e un principio neste sistema educativo, así como unha función inherente á actividade educativa diaria.

A orientación fai posible unha educación no sentido máis enriquecedor do termo, é dicir, unha educación que vaia máis aló da mera instrución e transmisión de coñecementos, unha educación que se dirixa á persoa enteira e unha educación que atenda á persoa concreta.

Neste senso configúrase como a peza clave que aglutina o instrutivo e o educativo contribuíndo ó logro da formación integral do alumno mediante unha intervención preventiva, planificada, sistémica, curricular e cooperativa, coa implicación de todos os axentes educativos e sociais.

No desenvolvemento deste proceso de orientación atenderemos a **seis principios fundamentais**:

✗ **Principio de Prevención:** a orientación será esencialmente proactiva, anticiparase (no posible) á aparición de circunstancias ou situacións que poidan obstaculizar o desenvolvemento dunha personalidade sá e integrada, capaz de expresar as súas máximas potencialidades. O énfase ponse no grupo ou comunidade, intervindo na alteración dos contextos ambientais ou dotando aos individuos das axeitadas competencias vitais para que poidan afrontar con éxito as situacións de crise.

✗ **Principio de desenvolvemento:** a orientación é un proceso continuo dirixido ao desenvolvemento integral das persoas.

✗ **Principio de Intervención Social:** a acción orientadora realizarase en e sobre un contexto dado para posibilitar á persoa orientada o coñecemento das variables contextuais e as posibilidades de transformación destas.

✗ **Principio de sistematización:** orientación centrada nas necesidades e problemas da institución escolar.

✗ **Principio de curricularidade:** a orientación educativa integrada no currículo formando parte das distintas áreas que conforman o currículo así como a súa especificación nos diferentes documentos do centro.

✗ **Principio de cooperación:** necesidade de coordinación e cooperación dos diversos axentes que interveñen no proceso educativo (pais/nais, profesorado, alumnado, axentes externos....)

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación.

Entendemos o Plan de Orientación como o documento de traballo que recolle as actuacións do noso departamento para un curso académico, concretando e apoiando o Plan de Orientación Académico – Profesional, o Plan de Acción Titorial e as medidas de atención á diversidade incluídas no Plan Xeral de Atención á Diversidade no Proxecto Educativo de Centro.

Configúrase como un documento aberto, vivo e en constante confluencia coa práctica e coa investigación educativa. O longo deste plan hai unha preocupación por favorecer unha mellor conexión entre a teoría e a práctica, considerando que a primeira, informa á práctica e dende esta constrúese a teoría. Elemento éste, esencial para garantir, ou polo menos posibilitar a mellora da calidade educativa.

A finalidade do Plan é garantir o exercicio do dereito á orientación de todos os alumnos/as e a súa continuidade e coherencia ó longo da Etapa de Educación Infantil, Primaria e Secundaria, e proseguir nas ensinanzas posobrigatorias.

O marco de referencia do plan de orientación do centro defínese a partir das instrucións ditadas pola Dirección Xeral, dirixidas a unificar as actuacións dos diferentes plans de orientación, establecendo un marco común para a súa planificación, desenvolvemento e avaliación, así como aqueles ámbitos de actuación prioritarios; sen prexuízo do establecido no proxecto educativo de cada centro, o que posibilitará a necesaria adaptación das actuacións ós diferentes contextos educativos.

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO.

2.1.- Contextualización do centro.

O alumnado que se incorpora ao noso centro para proseguir os seus estudos de ensino obrigatorio na Etapa da ESO, provén na maioría, do centro de Infantil e Primaria adscrito ao noso IES: CEIP Felipe de Castro e na Etapa de Bacharelato algún alumno/a proceden de centros concertados da contorna coma o Centro Jaime Balmes.

Oferta Educativa.

No IES Virxe do Mar, ofértanse para o curso 2019/20, as seguintes ensinanzas;

▪ **E.S.O.**

- 1º ESO: 3 grupos (59 alumnos/as)
- 2º ESO: 3 grupos (59 alumnos/as)
- 3º ESO: 2 grupos (62 alumnos/as).
- 4º ESO: 2 grupos (52 alumnos/as).

Nesta etapa ademais temos en funcionamento as seguintes medidas de atención á diversidade:

- Reforzos grupais de matemáticas e nas linguas, para o alumnado exento de 2ª lingua estranxeira en 1º e 2º curso respectivamente.
- Reforzos de materia dentro da aula.
- Desdobres na materia de lingua galega.
- Apoios específicos individualizados de Pedagoxía Terapéutica para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativas.

▪ **Bacharelato**

- 1º BAC: 2 grupos (57 alumnos/as)
- 2º BAC: 3 grupos (87 alumnos/as)

▪ **Ciclo Formativo de Grao Medio: Video disc-jockey e son**

- 1º curso: 1 grupo (25 alumnos/as)
- 2º curso: 1 grupos (11 alumnos/as)

Para atender axeitadamente esta realidade educativa, o centro adopta aquelas medidas organizativas, pedagóxicas e curriculares que mellor respondan ás necesidades da comunidade educativa, atendendo fundamentalmente ao Decreto 229/11, do 7 de decembro, polo que se regula a atención a diversidade do alumnado dos centros docentes da comunidade autónoma de Galicia:

Ordinarias

- Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.
- Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.

- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo e cooperativo en grupos heteroxéneos.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Medidas e actuacións destinadas á mellora da convivència.
- Desdobramentos de grupos.
- Programas de reforzo nas áreas instrumentais básicas (para alumnos con materias non superadas).
- Programas de recuperación (para alumnos que repitan curso).
- Programas específicos personalizados.
- Programas de habilidades sociais.

Extraordinarias

- Adaptacións curriculares incluídas as adaptación de acceso de ser necesarias.
- Agrupamentos flexibles.
- Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica.
- Flexibilización da duración do período de escolarización.
- Programa de Mellora da aprendizaxe e do rendemento.

2.2.- O Departamento de Orientación.

□ Rasgos que o caracterizan.

A orientación e a función titorial, reclaman necesariamente da axuda, colaboración, asesoramento e apoio técnico do Departamento de Orientación, do que forma parte a orientadora, totalmente ligada á dinámica educativa do centro e que representa ó Departamento na Comisión de Coordinación Pedagóxica.

As características do departamento de orientación son:

- É un órgano de coordinación docente, xunto cos departamentos Didácticos, a Comisión de Coordinación Pedagóxica, os titores..., que polas súas múltiples relacións co resto da comunidade educativa, representa un eixo na organización do centro.
- As súas accións estarán plenamente integradas no proceso educativo xeral e no marco curricular, o seu labor non será illado nin paralelo.
- É o espazo institucional dende onde se coordina, colabora e participa activamente na planificación e desenvolvemento da acción titorial e orientadora, onde se articula unha oferta curricular adaptada e diversificada.
- É un marco colaborativo e buscará polo tanto ofrecer respostas educativas a titores/as, equipos docentes, departamentos, equipo directivo, alumnado e familias.
- É un elemento fundamental para promover os procesos innovadores no centro, contribuír a avaliación interna do mesmo e o seu plan de mellora en aras dunha maior calidade educativa.

- É unha ponte de unión do centro cos servizos do entorno: Servizos sanitarios, socioculturais, empresas públicas e privadas, outros centros da comarca, servizos de orientación laboral da Administración local, autonómica etc.
- Configúrase como o servizo interno por excelencia, de orientación educativa e profesional, que deberá traballar á par e na mesma dirección e, solicitando asesoramento cando sexa necesario, cos Servizos externos de ámbito provincial (Equipo de Orientación Específico e Inspección Educativa), así como cos servizos centrais dende a Dirección Xeral de Ordenación Educativa e Formación Profesional mediante Subdireccións Xerais de ordenación educativa e Servizo de Ordenación e Innovación Educativa e Servizo de Formación de Empresas e orientación laboral e as súas instrucións e directrices .

Funcións.

A Orde do 24 de xullo de 1998, establece no seu artigo 5º as funcións que desenvolverá o departamento de orientación e que son:

1. Valorar as necesidades educativas, no ámbito da orientación, dos alumnos e das alumnas e do seu contorno e deseñar, desenvolver e avaliar programas específicos de intervención.
2. Elaborar, de acordo coas directrices establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica, as propostas do plan de orientación académica e profesional, e do plan de acción tutorial dos centros, así como coordinar ó profesorado e ofrecerlle soporte técnico para o desenvolvemento destes plans.
3. Participar na elaboración dos proxectos educativo e curricular de centro, incidindo nos criterios de carácter organizativo e pedagóxico para a atención do alumnado con necesidades educativas especiais e nos principios de avaliación formativa e, cando cumpra, na adecuación dos criterios de promoción.
4. Deseñar accións encamiñadas á atención temperá e á prevención de dificultades ou problemas de desenvolvemento ou de aprendizaxe derivadas tanto de condicións desfavorables como de altas capacidades que presenten os alumnos/as.
5. Participar na avaliación psicopedagóxica e no deseño e desenvolvemento de medidas de atención á diversidade.
6. Facilitarlle ó alumnado o apoio e asesoramento necesarios para afrontar os momentos escolares máis decisivos ou de maior dificultade, como o ingreso no centro, o cambio de ciclo ou etapa e, cando corresponda a elección de optativas ou de itinerarios formativos, a resolución de conflitos de relación interpersonal ou a transición á vida profesional .
7. Informar ó alumnado dos recursos laborais e profesionais ó seu alcance a propoñer a realización de actividades de orientación que lle faciliten a toma de decisión sobre o seu futuro .
8. Cooperar cos membros dos equipos específicos no deseño, desenvolvemento e avaliación dos programas de orientación.
9. Impulsar a participación do profesorado en programas de investigación e innovación educativa nos ámbitos relativos a hábitos de traballo intelectual, programas de ensinar a pensar,

habilidades sociais, técnicas de dinámicas de grupos e en calquera outros.

10. Promover a cooperación entre o centro e as familias, implicándoas no proceso educativo dos seus fillos, especialmente no relativo á motivación, á construción do autoconceito e da autoestima e no proceso de toma de decisións.

11. Establecer canles de comunicación cos diferentes servizos e institucións no ámbito das súas competencias.

12. Nos institutos onde se imparta formación profesional específica, coordinar a orientación laboral e profesional con outras administracións e institucións.

Ditas funcións están dentro da organización xeral do centro e do proxecto educativo para darlle a operatividade e funcionalidade propiamente educativas.

Composición do departamento de orientación

O departamento de orientación queda formado polos seguintes profesores:

- Xefa do departamento de orientación:

Lucinda Fernández González

- Profesor de Pedagogía Terapéutica:

José Antonio López Vázquez

- Titor/as:

Titora do ámbito lingüístico-social: **Dunia Mª Janeiro Toimil**

Titor do ámbito científico-tecnolóxico: **Santiago Robado Gaudeoso**

- Profesor de FOL:

Luís Miguel Alonso Estévez

Modelo de intervención.

Predomina a intervención indirecta – modelo de consulta, e a intervención grupal, interna, preventiva e de desenvolvemento a través do Modelo de Programas. Si ben cando estas medidas aínda sendo satisfactorias non son suficientes non se descarta unha intervención directa de asesoramento e intervención individualizada.

► Ámbito de intervención:

Movémonos nun Modelo Psicopedagóxico, entendendo que as nosas actuacións diríxense ó alumnado, ó profesorado e as súas estruturas organizativas, á familia e á Comunidade educativa.

De tódolos xeitos a realidade social e económica demanda cada vez con máis forza a necesidade de que a educación vaia máis aló da escola, especialmente no marco da educación permanente.

Neste senso podemos dicir que camiñamos por sendas proclives a un Modelo sociopsicopedagóxico, que engade ó anterior modelo o entorno sociocultural, sanitario, empresarial, de tempo libre...,tratando de coordinar os

esforzos de todos os profesionais da comunidade nun proxecto común: o desenrolo académico, profesional e persoal das novas xeracións e dos distintos grupos sociais.

Ámbitos de actuación.

Das funcións do D.O. e da cualificación dos seus membros, despréndese tres grandes ámbitos de actuación que deben considerarse necesariamente vinculados entre si:

- ***Atención á diversidade. Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe.***
- ***Orientación académico-profesional.***
- ***Acción titora.***

As actuacións nestes ámbitos dirixiranse ó profesorado, ó alumnado, a pais e nais e as nosas actuacións.

De acordo con estes tres ámbitos, débese por un lado deseñar o Plan de Orientación Anual de actividades do departamento e por outro, redactar a memoria final de curso.

Coordinación.

A reunión do departamento de orientación realizarase unha vez ao mes mediante convocatoria ordinaria.

Asi mesmo, a Xefa do Departamento de Orientación, terá tamén 1 hora de coordinación, mensual, cos titores/as de cada nivel (de 1º a 4º de ESO), ademáis das coordinacións que non teñen una hora fixa establecida, como co especialista en Pedagogía Terapéutica para facer un seguimento detallado das necesidades educativas do alumnado, medidas a poñer en marcha e diseño/elección de recursos materias.

2.3.- Análise de necesidades.

A avaliación de necesidades como primeira fase da intervención orientadora permítenos analizar o contexto educativo, a fin de poder determinar posibles necesidades educativas, sentando as bases para o establecemento dos obxectivos e das liñas prioritarias de actuación.

Realizamos unha avaliación sistémica relacionada cos distintos ámbitos e axentes de intervención, sen perder de vista ó centro adscrito e a comunidade educativa: lembremos que nos interesa facer unha proposta o máis significativa para todos.

Os instrumentos e recursos empregados serán; as reunións de colaboración, individuais e colectivas cos membros do equipo educativo, análise de documentos (Memoria Anual anterior, expedientes, informes, etc.) a observación, rexistro das demandas efectuadas polos profesores, pais e nais, e alumnos /as que se acheguen ao departamento, reunións...e a observación directa.

A nivel xeral as posibles necesidades neste curso (atendendo tamén a memoria do curso pasado) 2018/2019 son:

Relativas ó alumnado:

- Atender e favorecer a integración do novo alumnado procedente dos centros de primaria.

- Atender ao alumnado con NEAE e poñer en marcha as medidas de intervención máis acordes ás súas necesidades.
- Necesidade de deseñar e coordinar programas e/ou actividades que potencien o uso da técnicas de traballo intelectual e a súa integración nas distintas materias.
- Necesidade de atender ás características e necesidade de desenrolo persoal e social intrínsecas ás distintas etapas evolutivas empregando como estratexia básica de intervención mediante os valores, os contidos transversais así como as habilidades sociais.
- Necesidade de orientar profesionalmente ao alumnado, tanto no relativo á elección de optativas, de estudos posteriores, e á inserción no mundo laboral.

□ **Relativas ó profesorado:**

- Establecer unha coordinación co equipo directivo para traballar e intervir cos diferentes sectores da comunidade educativa na mesma liña.
- Dinamización da acción tutorial, a través das reunións cos titores/as dos diferentes niveis educativos.
- Necesidade de asesorar e colaborar co profesorado na posta en funcionamento das medidas de atención á diversidade de maneira operativa e eficaz.
- Favorecer a coordinación dos profesores de área co profesor especialista a hora de intervir cos alumnos con NEAE, sobre todo cos alumnos con ACS.,
- Favorecer no profesorado un maior coñecemento do seu grupo de alumnos para que as intervencións e seguimentos sexan o máis individualizados posibles.
- Implicar ó maior número de profesores/as posible no desenvolvemento da actividade orientadora do centro para cos alumnos e atender aos seus problemas particulares.
- Necesidade de traballo en equipo do profesorado e dinamización das diferentes reunións facilitando a comunicación entre o equipo de profesores dun mesmo grupo.

□ **Relativas ó centro:**

- Elevar á CCP propostas para mellorar a acción orientadora e a posta en marcha das MAD.
- Necesidade de mellor a coordinación entre o IES e o centro adscritos para operativizar recursos e mellorar rendemento.
- Necesidade de fomentar e mellorar a coordinación familia-escola. Fomentar a súa implicación na dinámica do centro.
- Posibilidade de desenvolver unhas xornadas de orientación a nivel de centro e contorna.
- Participar activamente nas diferentes actividades, conmemoracións e efemérides que se desenvolvan no centro educativo.

□ **Relativas ó centro adscrito:**

- Intercambio de información e seguimento dos alumnos/as obxecto dalgunha medida de atención á diversidade específica.
- Seguimento e valoracións pertinentes durante o curso, do alumnado que presente posibles necesidades educativas especiais e sexa de próxima incorporación ao IES.
- Necesidade de orientación académica e profesional do alumnado e familia do último curso de Primaria.

□ **Relativas ó entorno comunitario:**

- Traballar de forma coordinada con Servizos Sociais do concello.
- Necesidade de intercambio de información acerca dos alumnos/as que precisan, dadas as súas necesidades, de intervención interinstitucional.
- Estar en contacto con outras ofertas formativas do contorno e dalas a coñecer ao noso alumnado.

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA.

O Plan de Orientación aséntase **fundamentalmente** na seguinte normativa legal:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.
- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.
- Decreto 120/1998 do 23 de abril, polo que se regula a orientación educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 24 de xullo de 1998, pola que se establece a organización e funcionamento da orientación educativa na Comunidade Autónoma de Galicia regulada polo decreto anterior.
- Circular 10/2010 da Dirección Xeral de Educación, FP e innovación educativa pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- Circular 18/2007 das Direccións Xerais de Ordenación e Innovación Educativa e de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- Decreto 324/1996, polo que se aproba o regulamento orgánico dos IES.
- Orde do 1 de agosto de 1997, pola que se ditan instrucións para o desenrolo do Decreto 324/1996.
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 27 de decembro de 2002 pola que se establecen as condicións e criterios para a escolarización en centros sostidos con fondos públicos do alumnado de ensino non universitario con necesidades

educativas especiais.

- Orde do 31 de outubro de 1996 pola que se regula a avaliación psicopedagóxica dos alumnos e alumnas con necesidades educativas especiais que cursan as ensinanzas de réxime xeral, e se establece o procedemento e os criterios para a realización do dictame de escolarización.
- Orde do 6 de outubro de 1995 pola que se regulan as adaptacións do currículo nas ensinanzas de réxime xeral.
- Orde do 20 de febreiro de 2004 pola que se establecen as medidas de atención específica ó alumnado procedente do estranxeiro.
- Lei Orgánica 5/2002 del 19 de junio, das Cualificaciones e da Formación Profesional. (BOE 20 xuño 2002).
- Lei Orgánica 4/2011, de 11 de marzo, complementaria da Lei de Economía Sostible, pola que se modifican as Leis Orgánicas 5/2002, de 19 de xuño, das Cualificaciones e da Formación Profesional, 2/2006, de 3 de maio, de Educación, e 6/1985, de 1 de xullo, do Poder Xudicial (BOE 12 marzo 2011).
- Orde de 20 de decembro de 2001 pola que se determinan convalidacións de estudos de formación profesional específica derivada da Lei Orgánica 1/1990, de 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (BOE 9 xaneiro 2002).
- Orde ECD/2159/2014, de 7 de noviembre, pola que se establecen convalidacións entre módulos profesionais de formación profesional do Sistema Educativo Español e medidas para a súa aplicación e modifícase a Orde do 20 de decembro de 2001, pola que se determinan convalidacións de estudos de formación profesional específica derivada da Lei Orgánica 1/1990, de 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (BOE 20 novembro 2014).
- Orde ECD/1055/2017, de 26 de octubre, pola que se modifica a Orde ECD/2159/2014, de 7 de noviembre, pola que se establecen convalidacións entre módulos profesionais de formación profesional do Sistema Educativo Español e medidas para a súa aplicación e modifícase a Orde do 20 de decembro de 2001, pola que se determinan convalidacións de estudos de formación profesional específica derivada da Lei Orgánica 1/1990, de 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (BOE 2 novembro 2017).
- Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia (DOGA 12 xullo 2010).
- Orde do 28 de febrero de 2007 pola que se regula el módulo profesional de formación en centros de traballo da FP inicial, para o alumnado matriculado en centros educativos da CCAA de Galicia. (DOGA 8 marzo 2007).
- Orde do 15 de xuño de 2016 pola que se regula o procedemento de admisión do alumnado nos centros docentes sostidos con fondos públicos para impartir ciclos formativos de formación profesional de graos medio e superior en réxime ordinario e para as persoas adultas (DOGA 27 xuño 2016).
- Orde do 2 de decembo del 2008, pola que se regulan as probas de acceso aos ciclos formativos de FP do sistema educativo. (DOGA 16 decembro 2008).

- Orde do 12 de xullo de 2011 pola que se regulan o desenvolvemento, a avaliación e a acreditación académica do alumnado das ensinanzas de formación profesional inicial (DOGA 15 xullo 2011).
- Orde do 5 de abril de 2013 pola que se regulan as probas para a obtención dos títulos de técnico e de técnico superior de ciclos formativos de formación profesional dos establecidos ao abeiro da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (DOGA 16 abril 2013).

4.- OBXECTIVOS DO PLAN.

□ Obxectivos prioritarios comúns aos tres ámbitos de actuación.

- Formar no seo do D.O. un equipo de traballo eficaz e funcional.
- Facilitar ós titores /as e ó profesorado xeral, recursos, posibilidades e asesoramento permanente no ámbito da orientación, titoría e atención á diversidade.
- Manter un contacto periódico coas institucións do entorno
- Enriquecer e apoiar a relación centro-familia en xeral, e titores/as-familia en particular.
- Coordinarse co EOE e a Inspección Educativa no marco das institucións e accións prioritarias para este curso como en situacións puntuais relacionadas coa avaliación, intervención nas NEE que, superando as nosas posibilidades precisen asesoramento.

□ Obxectivos prioritarios na atención á diversidade.

- Colaborar co Equipo Directivo e co conxunto de profesorado na posta en funcionamento das medidas necesarias para asegurar a continuidade e coherencia do proceso educativo ó longo das etapas e en relación coas diferentes áreas e/ou materias.
- Establecer reunións co profesorado para diseñar e poner en marcha MAD, en especial as ACS (colaborando no asesoramento, realización e dotación de material adaptado).
- Colaborar cos profesores na prevención e detección de problemas de aprendizaxe e na detección de posibles necesidades educativas específicas, e no seu caso, realizaríase a pertinente avaliación psicopedagóxica e posterior informe.
- Colaborar co equipo directivo na mellora da convivencia e do clima de aprendizaxe, potenciando a motivación e o valor do esforzo dando repercusión e continuidade ao grupo de mediación de conflitos.
- Normalizar a atención educativa ao alumnado con NEAE, e asegurar unha resposta adaptada as súas características e necesidades.
- Implicar ás familias de cara á consecución de hábitos de estudo no fogar, nas actividades de reforzo e recuperación no proceso avaliador.
- Asegurar a coherencia e continuación da actividade educativa mediante a coordinación cos responsables de orientación nos centros adscritos.
- Participar na selección do alumnado que pode acudir ao Programa de Reforzo (PROA).

- Manter contacto con aqueles axentes externos que atenden ao alumnado con NEAE (ex: gabinetes psicopedagóxicos, ASPANAES).

□ **Obxectivos prioritarios da orientación académica e profesional.**

- Conseguir que se asuma a responsabilidade da orientación profesional e preparación para a vida activa, así como a de fomentar unha cooperación orgánica entre o mundo educativo e o mundo empresarial e institucional do traballo, no marco do Plan de Orientación Profesional.
- Lograr unha actuación educativa conforme o establecido no POAP contribuíndo o seu desenvolvemento.
- Fixar as liñas prioritarias de actuación para cada curso, que se dirixan ó alumnado, ás familias e á relación co entorno sociolaboral.
- Posibilitar unha orientación e asesoramento individualizado para aqueles alumnos que poidan ter dificultades.
- Colaborar na elaboración do Consello Orientador sobre o futuro académico e profesional dos alumnos ó remate da ESO.
- Colaborar na determinación dos itinerarios na ESO e bacharelato.
- Actualizar a páxina web do departamento de orientación.
- Elaborar unha guía de orientación para o alumnado das diferentes etapas coa información académica e profesional máis relevante.
- Iniciación na orientación on-line en cuestións moi puntuais.
- Organizar charlas para as familias do alumnado, sobre todo do alumnado de nova incorporación ou que finaliza etapa.

□ **Obxectivos prioritarios da acción titorial.**

- Establecer criterios e procedementos para a organización e funcionamento da acción titorial, e concretar as liñas de actuación cos titores/as.
- Contribuír a unha acción titorial funcional, eficaz e planificada mediante un Plan de Acción Titorial realista e coherente.
- Mellorar a coordinación, seguimento e participación de todos os implicados, no desenvolvemento das actividades titoriais.
- Normalizar a acción titorial, impulsando o seu desenvolvemento.
- Implicar a todo o profesorado nunha acción titorial compartida por todos, contribuíndo ó seguimento do proceso de ensino- aprendizaxe
- Proporcionar ós titores/as e profesores/as, técnicas e estratexias para facilitar a realización de actividades, a relación co alumnado, a coordinación cos profesores e a intervención cos pais.
- Facilitar a labor titorial proporcionando recursos, técnicas, criterios de actuación, asesoramento, pero sobre todo , reflexión, debate, intercambio de opinións e experiencias.

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINICIÓN DE ACCIÓNS PRIORITARIAS.

No referente ás accións prioritarias teremos en conta as accións que no noso centro se estiman oportunas e relacionadas cos diferentes ámbitos de intervención. Así, as accións prioritarias por ámbitos serán, a nivel xeral:

5.1- Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe . Atención á diversidade.

- Promover accións e actuacións destinadas á prevención e detección precoz de dificultades de aprendizaxe.
- Revisión dos informes psicopedagóxicos, expedientes, e memorias para coñecer as necesidades do alumnado.
- Reunión inicial coas familias, para unha primeira toma de contacto e achegamento ao departamento de orientación.
- Asesoramento na elaboración, seguimento e avaliación de Adaptacións Curriculares.
- Reunións iniciais cos diferentes grupos de alumnado con necesidades para un establecemento de medidas de atención á diversidade de carácter provisional.
- Recollida de información do alumnado de nova incorporación.
- Realización das avaliacións psicopedagóxicas e posterior informe do alumnado que o precise.
- Coordinación co centro adscrito.
- Coordinación coas institucións do entorno, co obxectivo de garantir colaboracións: Centro de Saúde, Servizos Sociais, Asociacións, Servizos de Orientación do ámbito laboral...
- Facilitar asesoramento a toda a comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Coordinación co Equipo de Orientación Específico, na detección, prevención e compensación das necesidades educativas específicas.
- Realización da proposta do alumnado que precisa atención por parte do profesor de Pedagogía Terapéutica, establecendo o número de sesións e o tipo de apoio.
- Realización de seguimento da evolución académica dos alumnos/as, especialmente cos ACNEE. Na reunión de titores e co profesor de apoio.
- Dar información relevante para o proceso de aprendizaxe ó profesorado que atende ó alumnado obxecto dalgunha medida específica de atención á diversidade e / ou que está a pasar por unha situación complexa, problemática e/ou complicada.
- Información e orientación a pais/nais de alumnos con NEAE sobre os recursos de apoio existentes na zona, asociacións, centros de apoio...
- Asistencia e participación nas sesións de avaliación.
- Seguimento, avaliación e revisión das medidas adoptadas, conforme ós criterios de avaliación establecidos.
- Valoración e selección do alumnado que se vai incorporar para o curso seguinte ao PMAR, de ser o caso.

- Colaborar na realización do consello orientador do alumnado que se quere incorporar a un Programa de Formación Profesional Básica, de ser o caso.

5.2 - Apoio á Orientación Académica e Profesional.

- Coordinación con E. Primaria para facilitar unha orientación académica ó alumnado e pais de 6º de primaria de cara ó seu ingreso na ESO.
- Artellar e coordinar o programa de acollida (pendente dunha concreción e revisión para que sexa máis operativo) ó alumnado de novo ingreso.
- Informarase a todos os grupos de ESO do sistema de avaliación, promoción e titulación.
- 1º ESO: autocoñecemento e asesoramento sobre o sistema educativo e optatividade na ESO.
- 2º ESO: autocoñecemento e asesoramento sobre o sistema educativo, itinerarios e optatividade na ESO.
- 3º e 4º ESO: no 3º curso centrarase no asesoramento sobre o sistema educativo e sobre todo nas dúas modalidades de 4º, e da proba final da ESO.

En 4º as actividades organizaranse tendo en conta os seguintes bloques: **autocoñecemento** (intereses profesionais, aptitudes, personalidade, historial académico), **opcións académicas e profesionais** (ESA, ciclos formativos, bacharelato, universidade, probas de acceso a ciclos, busca de emprego e integración laboral...), Proba final da ESO e **toma de decisións** e o **Consello Orientador** ó remate da ESO.

- 1º e 2º de Bacharelato: optatividade, itinerarios, ponderacións e proba de acceso á universidade, asesoramento sobre estudos post-obligatorios.
- Ciclo formativo: estratexias de inserción laboral e de formación.
- Promover a comunicación coa oferta formativa da contorna para facilitar ao alumnado.
- Atención personalizada ao alumnado e ás familias.

Estas actividades estarán dirixidas a promover a relación entre o sistema educativo e o mundo laboral, así como fomentar no alumnado a cultura emprendedora.

O alumnado ademais poderá consultar as súas dúbidas individuais no DO, ben nos recreos ou ben na hora de tutoría.

5.3- Apoio ó PAT. Accións encamiñadas ó desenvolvemento do PAT.

Recolleranse as propostas dos titores/as para dita revisión e desenrolo do PAT, promovendo a súa análise, reflexión e a súa articulación na práctica.

Establecerase unha colaboración o máis fluída cos equipos docentes posible para o deseño e elaboración de protocolos para a realización da avaliación inicial do alumnado.

Para o desenvolvemento do PAT o departamento de orientación facilitará ás titoras/es o asesoramento e o soporte técnico necesarios para a realización das actividades propostas e a consecución dos obxectivos sinalados.

Traballárase na educación en valores, a tolerancia e a mellora da convivencia, habilidades sociais, hábitos de estudo e as técnicas de traballo intelectual, a orientación académico-profesional, cun maior peso no 4º curso da ESO, 2º de bacharelato e 2º curso do ciclo, posto que ó remate ós alumnos /as deberán tomar unha decisión respecto ó seu futuro académico e profesional.

As actividades quedarán recollidas no Plan de Acción Titorial elaborado por este departamento.

5.4. Temporalización e secuenciación de actividades de tutoría.

1º Trimestre:
Acollida. Información sobre a etapa na que ingresan
Presentación da titor/a.
As instalacións do Instituto: coñecemos o instituto
Elección de Delegado/a
Cuestionario de datos persoais
Dereitos e deberes. Normas de Convivencia.
Programa de técnicas de estudo: Cuestionario de hábitos de estudo. Planificación e organización do estudo. Coidado da libreta. Uso da axenda escolar.
Comemoración de diferentes efemérides: Samaín, Día internacional contra a violencia de xénero, Día mundial da Sida, etc...
Sesión de pre-avaliación.
2º Trimestre:
Sesión de postavaliación: reflexión e compromisos.
Continuación do programa de técnicas e hábitos de estudo. Técnicas e estratexias específicas: como estudar un tema. Síntese e ideas principais.
Actividade dentro do Plan Director.
Comemoracións e efemérides: Día da Paz.
POAP: autoconhecimento, optatividades, orientación académica e profesional.
Sesión de preavaliación.
3º Trimestre:
Sesión de postavaliación.
Comemoracións e efemérides: Día das Letras galegas, Día da Muller traballadora.
Valoración da tutoría.

5.5. Actividades Extraescolares e Complementarias do Departamento de Orientación.

A proposta de actividades extraescolares e complementarias, polas características propias do departamento, ten un carácter provisional e moi dependente das necesidades do alumnado, oferta de actividades dentro dos

diferentes ámbitos, e moi suxeita a outras variables difíciles de contemplar a priori. Unha posible proposta é a seguinte:

Charlas Plan Director

Data aproximada: no 2º Trimestre do curso.

Obxectivos: Facilitar información ao alumnado sobre os perigos na rede, o acoso escolar ou o consumo de drogas.

Destinatarios: alumnado da ESO, en función dos intereses e necesidades.

Charlas orientación vocacional

Data aproximada: no 2º Trimestre do curso.

Obxectivos: Facilitar información ao alumnado sobre os diferentes cursos.

Destinatarios: todo o alumnado.

Charla “Prevención Lesións Medulares”- AESLEME

Data aproximada: no 2º Trimestre do curso.

Obxectivos: Facilitar información ao alumnado sobre as lesións medulares debidas a riscos coma drogas, alcohol, etc.

Destinatarios: en función dos intereses e necesidades.

Obradoiro “Educación afectiva”- Quérote+

Data aproximada: no 2º/3º Trimestre do curso.

Obxectivos: sensibilizar ao alumnado nesta temática.

Destinatarios: alumnado de 3º ESO.

Obradoiro “Prevención da Violencia de Xénero” - CIM

Data aproximada: Outubro.

Obxectivos: sensibilizar ao alumnado sobre esta temática.

Destinatarios: alumnado de 2º a 4º da ESO.

Obradoiro para “Prevención do consumo de drogas: DI K NON”

Data aproximada: marzo 2020.

Obxectivos: sensibilizar ao alumnado nesta temática.

Destinatarios: ESO, bacharelato e ciclo formativo.

Participación na celebración de diferentes conmemoracións:

Día internacional contra a violencia de xénero.

Día mundial da Sida.

Día da Paz.

Día internacional da Muller traballadora.

Etc.

Actividades coordinación co centro adscrito:

- **Visita alumnos de 6º de Primaria.** “Xornada de portas abertas” (Maio/Xuño)
- **Reunión de pais dos alumnos de 6º de Primaria** (Maio/Xuño)
- **Reunión de profesores-titores, profesores de apoio e orientador coa orientadora e xefe de estudos (finais de curso)**

NOTA: esta proposta ten carácter provisional, e está a cambios provocados pola aparición doutras ofertas de actividades, necesidades que xurdan no desenvolvemento do curso, ou novas variables non contempladas.

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN.

As estratexias de intervención por excelencia son, o modelo programas e o modelo de consulta, apoiándonos no modelo de asesoramento individualizado cando sexa necesario.

□ Estratexias de intervención comúns ós tres ámbitos de actuación:

- Reunións iniciais do DO, da CCP e dos titores/as para elaborar directrices, propostas e elaboración do plan consensuado.
- Valoracións, observación e entrevistas ós distintos sectores da comunidade educativa sobre a maneira de xestionar e intervir do DO.
- Revisión de novos materiais, revistas, normativa...
- Redacción e valoración dos distintos documentos do DO.
- Reunión mensual do DO.
- Reunión quincenal ou mensual cos titores/as.
- Colaboración e coordinación cos servizos do Concello.
- Participación nas reunións colectivas e individuais coas familias.
- Intercambio de información e experiencias cos orientadores da zona.

□ Estratexias de intervención no apoio ó proceso de ensinanza e aprendizaxe:

- Participación nas CCPs .
- Avaliación inicial do alumnado.
- Avaliación psicopedagóxica pertinentes e posterior informe.
- Realización dos informes psicopedagóxicos e colaboración no deseño e seguimento da proposta curricular e organizativa, no seu caso.

- Entrevistas iniciais e de intercambio da información (profesorado,familia e alumno/a).
- Orientacións, organización do apoio, no seu caso, e seguimento e avaliación das medidas educativas adoptadas.
- Colaboración do profesor de apoio e a orientadora cos titores/as e profesores/as de área.
- Difusión de materiais de distinto tipo para as actividades de apoio.
- Intervención do PT na aula ordinaria se fose preciso e na aula de apoio.
- Asesoramento ó profesorado de recursos e materiais adaptados.
- Xuntas de avaliación. Con voz, sen voto.

□ **Estratexias de intervención na orientación académica profesional:**

- Asesoramento xeralizado: desenvolverase fundamentalmente a través das titorías, coa colaboración doutros profesionais, se é o caso.
- Asesoramento individualizado: atención directa do DO ó alumnado que, aínda recibindo orientación grupal, siga presentando grandes dúbidas respecto ó seu futuro académico-profesional. Entrevista co orientador e consello orientador.
- Coordinación con distintas institucións, especialmente cos servizos de orientación laboral, Universidade, outros centros formativos.
- Elaboración de materiais por parte do DO.

□ **Estratexias de intervención na acción titora:**

- Encontro de acollida de titores/as/: orientadora: carpeta do titor/a e protocolos.
- Desenvolvemento do PAT; traballarse na reunión periódica cos titores/as. Serán moi importantes as súas aportacións sobre as actividades realizadas e as necesidades que poidan darse ó longo do curso.
- Aportación e elaboración, no seu caso, de programas, materiais e actividades adecuados a cada un dos niveis educativos. Asesoramento no seu uso e participación directa, cando cumpra, nalgunha sesión de titoría.
- Recompilación e elaboración de materiais para ser traballados nas horas de titorías.
- Asesoramento do EOE ó departamento de orientación.
- Intercambio de información cos servizos sociais e sanitarios.

7.-METODOLOXÍA.

Nas accións emprendidas procurarase unha metodoloxía activa e participativa, que implique tanto ós distintos membros da comunidade educativa, como ós servizos e institucións do entorno comunitario.

A este efecto procurarase a corresponsabilidade, a cooperación e a coordinación, sen esquecer que o traballo en equipo alixeire a carga. Pero ademais, os criterios de actuación veñen dados polo modelo de intervención que defendemos, que asegura unha actuación planificada, preventiva e de desenrolo, sistémica e de intervención social, cooperativa e curricular.

□ **Recursos materiais e infraestrutura do DO:**

Infraestrutura: departamento con espazo de traballo para todos os seus membros, con mobiliario preciso para libros, instrumentos e demais materiais. Terminal telefónica e equipo informático.

Aulas de apoio: 1 aula ampla con ordenador, mesas amplas e estanterías, con material específico de apoio. A aula é o suficientemente confortable e organizada que permite un traballo cómodo do especialista de PT.

Materiais específicos: documentos do centro, taboleiros do DO, probas psicopedagóxicas, folletos informativos, guías, revistas e demais publicacións.

□ **Recursos persoais e externos:**

Recursos internos: membros do DO, profesores/as-titores/as, Xefe de estudos, E. directivo, Claustro, profesor de PT.

Recursos externos: EOE, Inspección Educativa, CFR, CAFI, Concello, Empresas, Consellería, Servizos Sanitario e Asociacións Sociais e Culturais.

□ **Recursos funcionais e organizativos:**

Funcionais: condicións espazo-temporais, cumprimento dos horarios, coordinación docente, coordinación e soporte institucional do xefe de estudos, colaboración, seguimento, asesoramento e dinamización do DO, supervisión e revisión da CCP e o apoio e complemento do EOE.

Organizativos: Reunión de coordinación interna: reunión mensual. Reunión quincenal ou mensual cos titores/as da ESO. Reunións da CCP.

8.-SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN.

□ **Avaliación procesual e seguimento:**

Implica a recollida sistémica de datos, a súa análise e conseguinte toma de decisións, mentres ten lugar a implantación do Plan, o que nos permite facer un seguimento do mesmo e a súa reorientación, en caso de ser necesario.

Para realizar o seguimento e avaliación da calidade do Plan, teremos en conta as valoracións que se acorde nas distintas reunións que levaremos a cabo ó longo do curso (CCP, DO, Titores/as, avaliacións...).

□ **Avaliación final e revisión:**

Adopta unha función un tanto **sumativa**, para analizar a consecución dos obxectivos, como **formativa**, retroalimentando a nosa programación á vista do conseguido e tomar as decisións oportunas para a mellora do propio proceso.

Esta avaliación faise tendo en conta os seguintes criterios de avaliación:

- Grao de consecución dos obxectivos.

- Adecuación dos contidos e actividades para a consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos materiais e recursos empregados.
- Colaboración e implicación das familias.

Ademáis nesta avaliación final teranse en conta as actividades realizadas e o seu grao de cumprimento, a síntese reflexiva dos logros acadados, as dificultades e obstáculos atopados, os aspectos a mellorar, as modificacións introducidas, así como suxestións e propostas de mellora recollidas ó longo do curso e as propostas de innovación necesarias.

En efecto, durante todo o proceso e por parte de todos os responsables -avaliación compartida-, irase recollendo informacións e suxestións que permitan reorientar e Plan, tendo en conta ademais as observacións do equipo directivo, do profesorado en xeral, así como dos alumnos e os pais.

Noia, 4 de Outubro de 2019

Asdo.: Lucinda Fernández González
X. Dpto. Orientación

Asdo.: José Antonio López Vázquez
Especialista en Pedagogía Terapéutica

Asdo.: Dunia Mª Janeiro Toimil
Titora do ámbito lingüístico-social

Asdo.: Santiago Robado Gaudeoso
Titor do ámbito científico-tecnolóxico

Asdo.: Luís Miguel Alonso Estévez
Profesor de Formación e Orientación Laboral

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

IES VIRXE DO MAR
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Rúa Rosalía de Castro, 1 15200 Noia (A Coruña)
Tfno.: 881866831

E-mail: ies.virxedomar.noia@edu.xunta.gal
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesvirxedomar/>

ANEXO I

PROGRAMACIÓN DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

INDICE:

- 1. INTRODUCCIÓN**
- 2. ACCIÓNS PRIORITARIAS**
- 3. OBXECTIVOS**
- 4. COMPETENCIAS BÁSICAS**
- 5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT**
- 6. METODOLOXÍA**
- 7. ORGANIZACIÓN DOS ESPACIOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS**
- 8. COORDINACIÓNS**
- 9. AVALIACIÓN**

1. INTRODUCCIÓN

Nesta programación plásmanse as liñas básicas do traballo do especialista de Pedagogía Terapéutica, tendo en conta a Lei 8/2013, de 9 de decembro, Para a Mellora da Calidade Educativa (LOMCE) que debe atender á diversidade do alumnado tal e como se contempla no D.229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

Englóbbase dentro do Plan de Atención á Diversidade do Centro, da Programación Xeral Anual e no Plan do Departamento de Orientación.

Ten como referentes básicos as Concrecións Curriculares dos distintos niveis educativos cos seus respectivos obxectivos, contidos, métodos pedagóxicos e criterios de avaliación, agás nos casos concretos nos que os alumnos/as contén cunha Adaptación Curricular Significativa aprobada pola Inspección Educativa.

É obxectivo da educación conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades (individuais, sociais, culturais, intelectuais), polo que é necesario que a súa educación cubra todas as súas necesidades.

2. ACCIÓNS PRIORITARIAS

Para por levar a cabo estas actuacións de maneira coordinada, efectiva e adaptada ás necesidades do noso alumnado precisamos a implicación de toda a comunidade educativa, baixo os principios de normalización, inclusión e socialización.

Actuacións coas familias

- Facilitando unha relación comunicativa fluída entre a totalidade dos membros.
- Recadar información sobre o desenvolvemento xeral do alumnado con necesidades educativas, e de todos os aspectos relevantes que poidan incidir de maneira positiva.
- Orientar e informar ás familias nas diferentes actuacións que favorezan a inclusión do alumnado, no proceso formativo tanto académico como laboral.

Actuación no centro educativo.

- Sendo membro do departamento de orientación e da CCP.
- Aportando información na avaliación psicopedagóxica, na elaboración de adaptacións e nos reforzo.
- Colaborando na elaboración dos diferentes documentos do centro como un membro máis do claustro.

Atención ao alumnado

- Facendo unha avaliación inicial, que axude a determinar o nivel de competencia curricular actual do alumnado.
- Apoiando de maneira activa ao alumnado que precise axude máis individualizada.

- Facilitar a adquisición de estratexias favorables a adquisición dunha aprendizaxe significativa.
- Levar a cabo un seguimento continuo de todas as variables que incidan no alumnado, e instaurar as positivas, minimizando as negativas.
- Elaborar un plan individualizado de traballo, coherente e realista.
- Favorecer a motivación e o esforzo como ferramentas de traballo diario.
- Actuar directamente co alumnado facendo as modificacións oportunas para obter resultados satisfactorios.
- Coordinar os apoios que se desenvolvan co alumnado ao longo de todo o curso.
- Facilitar a integración do alumnado de apoio dentro do seu grupo-clase.
- Facilitar información ao alumnado de aspectos que poida favorecer unha maior integración no centro e que poidan axudarlle a mellorar as súas capacidades e habilidades.

3. OBXECTIVOS

Obxectivos xerais

- Atender directamente a todo o alumnado que presente dificultades
- Favorecer a integración e socialización A.C.N.E.A.E dentro do grupo de referencia e no centro educativo.
- Adaptar o proceso de ensino- aprendizaxe ás características de todo o alumnado ofrecendo atención específica e individualizada de acordo as necesidades.
- Ensinar a ser. Ensinar a convivir. Ensinar a aprender.
- Desenvolver e afianzar os aprendizaxes básicos.
- Conseguir o desenvolvemento integral do alumno/a: cognitivo, motor lingüístico e emocional.
- Potenciar ao máximo a personalidade global do educando, partindo da psicoloxía do desenvolvemento e da aprendizaxe, ofrecendo un amplo repertorio de alternativas, secuenciadas en dificultade, en función de criterios madurativos e abranguendo dende cero ata o pensamento formal.
- Empregar unha metodoloxía que destaque tanto os aspectos cognitivos como emocionais.
- Informar e orientar aos pais en como poden axudar aos seus fillos segundo as súas necesidades educativas especiais.
- Dirixir os intereses, capacidades e habilidades do alumnado cara unha efectiva participación na comunidade a través dunha aprendizaxe axeitada, na que pais, profesorado e sociedade deberán participar activamente.
- Colaborar coas familias en canto a estratexias de intervención no fogar, encamiñadas a promover unha continuidade do traballo no seu ámbito familiar.

Obxectivos específicos

- Mellorar as habilidades comunicativas lingüísticas e non lingüísticas tanto a nivel expresivo coma comprensivo.

- Mellorar o desenvolvemento dos procesos cognitivos básicos: atención, percepción e memoria.
- Adquirir habilidades sociais e de interacción, así como unha axeitada autonomía persoal e social.
- Mellorar e afianzar a competencia lecto - escritora a todos os niveis.
- Reforzar as técnicas instrumentais básicas.
- Mellorar e afianzar o dominio das operacións aritméticas básicas, resolución de problemas e razoamento lóxico.
- Acadar os obxectivos establecidos nas ACS de cada unha das áreas.

4. COMPETENCIAS CLAVE

A incorporación de competencias clave ao currículo permite poñer o acento de aprendizaxes que se consideran imprescindibles. Son aquelas competencias que debe alcanzar todo o alumnado da ESO ao finalizar o ensino obrigatorio para lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe ao longo da vida.

A competencia en comunicación lingüística trata de potenciar as capacidades comunicativo lingüísticas e mellorar os problemas específicos do linguaxe.

A competencia matemática e básica en ciencias e tecnoloxía trata de favorecer a comprensión de conceptos e expresión en linguaxe matemático a través de actividades de razoamento, e potenciarase mediante a realización de actividades de observación, esforzo e recoñecemento do entorno.

A competencia dixital mellorará coa utilización das TICS e o respecto das normas de utilización das mesmas.

A competencia social e cívica favorecerase a través de actividades de comprensión da realidade social presente, desenvolvemento do sentido crítico e coñecemento dos deberes e dereitos sociais.

A competencia conciencia y expresións culturais favorecerá a mellora dos aspectos como a comprensión, aprecio e o disfrute da arte no seu conxunto e o interese pola participación na vida cultural.

A competencia para aprender a aprender debe favorecer o traballo de aspectos coma a memoria, atención, ensinarlles o uso eficiente de recursos e ás técnicas de traballo intelectual.

A competencia sentido de iniciativa e espírito emprendedor potencia as habilidades sociais para relacionarse, a cooperar e traballar en equipo. Esta competencia cústalle moito ao alumnado con NEAE.

5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT.

Os apoios levaráanse a cabo seguindo as pautas de intervención derivadas do marco lexislativo mencionado con anterioridade, e en concreto basearanse nos criterios de equidade e igualdade, así como no principio de individualización e atención acorde as necesidades específicas do alumnado.

No noso centro concrétase en:

- Alumno con necesidades educativas derivadas de transtorno xeralizado de desenvolvemento, con apoios dentro e fora da aula de apoio.
- Alumno con desfase curricular, nas instrumentais, reciben reforzó dentro e fora da aula de apoio segundo a tipoloxía das tarefas.

6. METODOLOXÍA

Para levar a cabo as anteriores actuacións, empregamos unha metodoloxía activa e participativa, implicando a todo o alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe.

Partiremos dos seus niveis de desenvolvemento, intereses e motivacións, poñéndoos en consonancia cos obxectivos educativos específicos de cada alumno en particular, e do grupo en xeral.

O principio vertebrador de todas as prácticas educativas que se leven a cabo será o da individualización e adaptación ás necesidades, facilitando a participación activa de todos os membros da comunidade educativa, coas modificacións que sexan oportunas.

Diariamente presentaremos os contidos secuenciados e organizados de maneira flexible, de xeito que resulten motivadores e estimulantes.

O ambiente tentará ser o máis estruturado posible, minizando elementos distractores.

Para facilitar a comunicación entre os diferentes membros implicados, realizaremos reunións onde se poñan de manifesto os aspectos a mellorar ou continuar con eles, de forma que haxa unha constante supervisión dos métodos a empregar.

7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS

ESPAZOS

A distribución dos espazos, en canto o apoio, está feita en función da priorización das necesidades do alumnado, combinando a aula de apoio e a aula ordinaria, sempre priorizando a atención no entorno máis integrador.

TEMPORALIZACIÓN

Esta programación será desenvolvida ao longo deste curso académico 2019-2020. O número de sesións de apoio de fóra da aula están recollidas segundo as orientacións da especialista en orientación do centro.

As intervencións que se levan a cabo co alumnado é flexible, podendo ser modificadas e revisadas en función dos resultados das avaliacións que se levarán a cabo con cada alumno/a, motivado polo ritmo da evolución dos aspectos traballados así como, pola detección de novas necesidades.

RECURSOS

Para dar resposta axeitada ás diferenzas individuais do alumnado empréganse os seguintes recursos:

Persoais: titor/a, especialistas de área, PT, departamento de orientación, Equipo de Orientación Específico (EOE), CAFI e aqueles que sexan necesarios.

Materiais: tentarase que os recursos empregados sexan variados, favorecendo o emprego das TICs, que se adapten ás necesidades e características persoais de cada un dos alumnos/as e que fomenten a súa participación activa e a motivación.

Elaboraremos todo aquel material específico que sexa necesario para atender a diversidade, así como para o logro e consecución dos obxectivos establecidos nas ACS e o desenvolvemento das habilidades básicas da vida diaria.

Adquisición de material en centros especializados en documentación innovadora en canto á atención á diversidade.

8.COORDINACION/COMUNICACIÓN COAS TITORIAS, DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN E RELACIÓN COAS FAMILIAS.

Como membros do D.O informamos a este dos avances e/ou retrocesos do alumnado, colaboramos na detección de novas necesidades para a súa avaliación. Ademais estamos en permanente contacto cos especialistas das áreas nas que se necesita o apoio, así como cos titores/as. Participaremos ademais de forma activa nas preavaliacións, e nas diferentes avaliacións.

Con respecto ás familias, intentaremos buscar a máxima coordinación, e para iso empregaremos a hora semanal de atención ás familias, chamadas telefónicas para comentar aspectos puntuais, evolución en relación ao grado de consecución dos coñecementos propostos, actitude e motivación e aspectos tratados.

Ademais, coincidindo coa avaliación final, tamén se lle elaborará un Informe Final Individualizado do alumno.

9. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación é un compoñente fundamental da programación de aula. A análise e valoración da planificación, implementación e resultado dun proxecto de traballo é necesaria para acadar os obxectivos previstos, porque permite ir tomando *decisións reflexivas e contextualizadas sobre a modalidade de traballo elixida e o grao de adecuación ás necesidades de cada suxeito e de cada contexto.*

Parte dunha planificación exhaustiva na que respondemos as cuestións de **que, como e cando avaliar**. Ten **carácter continuo, global e formativo** o que permite realizar tomas de decisións adaptadas ás necesidades que van xurdindo ao longo do proceso.

A **Avaliación continua**, permitenos levar a cabo un seguimento constante da situación de cada membro

do grupo, tanto ao principio, durante e ao final do proceso. Mediante a **Avaliación global** consideramos á persoa na súa totalidade, contando coas apartacións de todos os axentes que participan no proceso de ensinanza-aprendizaxe. Por último a **Avaliación Formativa** permitenos coñecer os resultados da aprendizaxe durante o proceso, sin ter que esperar a que éste conclua.

E é unha **arefa compartida**, entre docentes (titora, especialistas en outras áreas, PT, orientadora...) alumnado e familias, porque partimos dunha dinámica de coordinación dentro e fóra da aula que esixe un traballo de valoración conxunta da actividade desenvolta por cada un de nós tanto no eido individual como colectivo.

Teñamos en conta que partimos do **criterio de avaliación positiva e informativa**, de tal xeito que o discente entenda esta valoración como un instrumento básico para a súa propia superación e como constatación dos avances experimentados. Deste xeito coidamos que contribuímos á mellora da súa autoestima e autoconcepto, unhas das principais lagoas que presentan a maioría do alumnado con necesidades educativas.